

Sygn. akt II Cz 182/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anatol Gul

Sędziowie: SO Alicja Chrzan

SO Piotr Rajczakowski

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2015r. w Świdnicy na posiedzeniu niejawnym zażalenia Komornika Sądowego M. B. na postanowienie Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 13 stycznia 2015r., sygn. akt I Co 1278/14, w sprawie ze skargi wierzyciela K. Z. na czynności komornika, w sprawie egzekucyjnej KM 1206/13, prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowy w Kłodzku – M. B., przy udziale dłużniczki A. Z.

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 13 stycznia 2015 r., Sąd Rejonowy w pkt I uwzględnił skargę wierzyciela w całości i zmienił postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku – M. B. z dnia 10 kwietnia 2014 r., wydane w sprawie egzekucyjnej KM 1206/13 w ten sposób, że w pkt 1 opłatę stosunkową ustalił na kwotę 12.033,92 zł oraz zmienił pkt 2 postanowienia, w ten sposób, że postępowanie w sprawie umorzył, a tytuł wykonawczy pozostawił w aktach egzekucyjnych, zaś w pkt II zasądził od dłużniczki na rzecz wierzyciela kwotę 100 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. W ocenie Sądu wierzyciel wnosząc skargę na czynność komornika nie musiał wykazywać, że jego prawa zostały przez czynności lub zaniechanie komornika naruszone, bądź zagrożone, gdyż wymóg ten dotyczy innych osób poza stronami postępowania egzekucyjnego. Ponadto, przywołując stanowisko judykatury, Sąd Rejonowy wskazał, że w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela po zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu egzekucji, od świadczenia spełnionego przez dłużnika bezpośrednio wierzycielowi, komornik pobiera opłatę określoną w art. 49 ust. 2 zd. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy o komornikach sądowych i o egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2007 r. nr 112 poz. 769). Ponadto w ocenie Sądu, który powołał treść art. 49 ust. 2 ustawy, Komornik nieprawidłowo ustalił wysokość opłaty egzekucyjnej określając ją na kwotę 15% wyegzekwowanego roszczenia pomimo tego, że powinna ona wynosić 5% roszczenia pozostałego do wyegzekwowania.

W zażaleniu na powyższe postanowienie Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kłodzku – M. B. zarzucił naruszenie art. 49 ust. 1 i 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, art. 767 § 2 kpc oraz błędną ocenę stanu faktycznego w sprawie, poprzez uznanie, że spłata należności wynikającej z tytułu wykonawczego była dokonana przez dłużniczkę dobrowolnie i bezpośrednio wierzycielowi. W uzasadnieniu zażalenia skarżący podniósł, że art. 767 § 2 kpc zawiera łącznik „lub” będący alternatywą, co sprawia, że interes prawny odnosi się do wszystkich podmiotów wymienionych w tym przepisie, a zatem również i stron postępowania. Nadto skarżący podniósł, że spłaty roszczenia dokonali nabywcy zajętej nieruchomości, dzięki działaniom podjętym przez Komornika, który doprowadził do wprowadzenia odpowiednich zapisów w akcie notarialnym. Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienie w całości, względnie o zmianę i odrzucenie skargi wierzyciela.

Sąd Okręgowy zważył. Zażalenie podlegało oddaleniu. Przed wszystkim, w pierwszej kolejności, należy odnieść się do najdalej idącego zarzutu skarżącego, a więc próby wykazania braku interesu prawnego po stronie wierzyciela,

do wniesienia skargi na czynność Komornika w postaci obciążenia kosztami egzekucji dłużniczki. Katalog osób uprawnionych do wniesienia skargi na czynności komornika został w treści art. 767 § 2 kpc ustalony bardzo szeroko, umożliwiając złożenie stronie lub każdej innej osobie, której prawa zostały przez czynności lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone. Jego redakcja oraz wynik wykładni literalnej zdaje się sugerować, że zarówno ta osoba jak i strona muszą wykazać istnienie interesu prawnego. Część piśmiennictwa prawniczego stoi jednakże na stanowisku odmiennym stwierdzając, że to tylko osoba trzecia musi wykazać interes prawny, zaś strona ma prawo do wniesienia skargi zawsze, jeśli tylko uzna to za potrzebne (zob. O. Marcewicz, Komentarz do art. 767 kpc [w:] A. Jakubecki, Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, wyd./el. Lex 2012). Przywoływane natomiast przez skarżącego orzecznictwo, które w znacznej części dotyczy jedynie ogólnego sformułowania zasady tzw. „gravamen”, dotyczyły nie tylko innego stanu faktycznego, lecz w tej części, w której odnosiło się do skargi na czynności komornika, również wskazywało tylko na interes prawny osób trzecich (tak w Uchwale SN z 28.02.1992, III CZP 5/92, wyd./el. Lex nr 3765). W ocenie Sądu Okręgowego wierzyciel w rozpoznawanej sprawie posiada jednak interes prawny, który wynika z samej instytucji skargi na czynności komornika, której celem jest kontrola prawidłowości podejmowanych przez Komornika czynności. Strona natomiast będzie miała zawsze interes prawny, gdy istnieje obiektywna potrzeba zmiany lub uchylecia orzeczenia w świetle obowiązujących przepisów prawa (zob. wyrok SA w Warszawie z 18.02.1998 r., I ACA 1006/97, wyd./el. Lex nr 34828).

Niezależnie natomiast już od powyższych rozważań należy zauważyć, że nawet w sytuacji, gdyby przyjąć, że skarga wierzyciela, ze względu na brak interesu prawnego powinna być odrzucona, jako niedopuszczalna, rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego należałoby uznać za prawidłowe na podstawie art. 759 § 2 kpc, wobec po części błędnego ustalenia kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji, co uzasadniało ingerencję w treść rozstrzygnięcia Komornika z urzędu. W rozpoznawanej sprawie wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego został złożony przez wierzyciela w dniu 11 grudnia 2013 r. (data prezentaty kancelarii komorniczej). Zastosowanie zatem miały przepisy ustawy o komornikach sądowych i egzekucji sprzed nowelizacji z dokonanej w dniu 26 grudnia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1513). Zgodnie natomiast z obowiązującą ówczesnie treścią przepisu art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r., nr 231, poz. 1376), w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych, w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 kpc, komornika pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/20 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Przepis ten nie określa takich dodatkowych przesłanek, jak przyczyna złożenia przez wierzyciela wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Zatem, w ocenie Sądu Okręgowego, nie można różnicować sytuacji dłużnika w przypadku, gdy dobrowolnie przekazał on do rąk wierzyciela należną kwotę, bądź też sam wierzyciel, z sobie tylko znanych powodów, zrezygnował z dalszego popierania postępowania egzekucyjnego, wnosząc o jego umorzenie. Nie sposób zgodzić się z argumentacją skarżącego, że skoro nieruchomości została sprzedana w drodze umowy stron, w której zawarciu brał udział Komornik, a nie w drodze licytacji, to nie można przyjąć, aby środki z jej sprzedaży uzyskane, zostały dobrowolnie przekazane przez dłużnika bezpośrednio wierzycielowi. Dobrowolność działania dłużnika wyraziła bowiem już choćby w znalezieniu nabywców nieruchomości, a przede wszystkim w samej woli zawarcia umowy sprzedaży oraz przekazania kwoty uzyskanej ceny wierzycielowi, a kwestia samego sposobu rozliczenia owej ceny sprzedaży pomiędzy nią, a wierzycielem jest już jedynie poboczna. Natomiast, co do treści art. 49 ust. 2 ustawy, Sąd Okręgowy wskazuje, że w piśmiennictwie prawniczym oraz judykaturze uzasadnione wątpliwości budzi użyty w treści powyższego przepisu zwrot „wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania”. Zdaniem Sądu, nie może być on jednakże brany pod uwagę jako przesłanka wyboru między ust. 1 bądź ust. 2 art. 49 ustawy. Ma on jedynie znacznie „techniczne” przy ustalaniu wysokości opłaty stosunkowej, która pobierana jest przez komornika, bowiem obowiązek zastosowania 5% stawki opłaty stosunkowej powstaje zawsze w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela lub na podstawie art. 823 kpc, co wyłącza zastosowanie ogólnej reguły wyrażonej w art. 49 ust. 1 ustawy. Samo spełnianie świadczenia przez dłużnika bezpośrednio wierzycielowi w toku wszczętego już postępowania egzekucyjnego nie oznacza, iż to działania komornika doprowadziły do zaspokojenia wierzyciela, ponieważ stan taki został osiągnięty

na skutek pozaegzekucyjnej czynności samego dłużnika. Ponadto, w świetle art. 804 kpc, gdy dłużnik spełnia świadczenie do rąk wierzyciela, a ten nie żąda umorzenia postępowania, stan taki nadal obliguje organ egzekucyjny do kontynuowania egzekucji. Za nieuzasadniony zatem należy uznać wniosek, że świadczenie spełnione przez dłużnika poza postępowaniem egzekucyjnym nie wchodzi w zakres świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, o którym mowa w art. 49 ust. 2 ustawy (por. powołana uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia uchwała SN z dnia 29 października 2009 r., III CZP 82/09, wyd. Lex nr 522993). Zauważyć ponadto należy, że istota stanowiska Komornika sprowadza się do zasadności, w jego ocenie, zastosowania podstawy ustalenia opłaty, jaka miałaby zastosowanie również w przypadku wyegzekwowania należnej od dłużniczki kwoty, poprzez, w sprawie niniejszej, egzekucję z nieruchomości. Nie kwestionując zatem faktu podjęcia pewnych czynności przez Komornika w związku ze sprzedażą przez dłużniczkę nieruchomości i zaspokojeniem z ceny owej sprzedaży wierzyciela, ale i pozostawiając poza kategorię oceną niezbędną tych czynności Komornika do osiągnięcia celu w postaci tegoż zaspokojenia wierzyciela, wskazać należy na nieporównywalnie mniejszy nakład pracy komornika poprzez podjęcie wskazanych czynności, aniżeli nakład jaki miałby miejsce w związku z powyższą sprzedażą licytacyjną. Również ten wzgląd, mając na uwadze niewątpliwą wolę ustawodawcy powiązania nakładu pracy komornika z wysokością należnej mu opłaty, przemawiał za brakiem podstaw do ustalenia tejże opłaty na żądanym przez niego poziomie.

W świetle powyższych rozważań zażalenie Komornika należało uznać za nieuzasadnione, co w konsekwencji prowadziło do przyjęcia, że Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił należną opłatę stosunkową na kwotę 12.033,92 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 i art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w postanowieniu.